

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Felső szerkesztő: MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és lap tulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
---	--	---	---

A városok két milliója.

Debreczen, augusztus 3.

A törvényhozás még egy évvel ezelőtt két millió koronát szavazott meg a magyar városok gyámolítására. Ennek az összegnek szétosztására már régóta türelmetlenül várakoznak különösen az egyes törvényhatóságok tisztviselői. A kiutalás őket is érinti, mert a legtöbb város ebből igézte alkalmazottjai helyzetének szanálását. Érthető érdek ödést keltett a vidéken mindenütt az a hír, amely *Harti* Sandor dr. miniszteri tanácsosnak *Andrássy* gróf belügyminiszternél, annak tiszadobi birtokán tett látogatásáról szól. *Harti* tanácsos utjának célja az volt, hogy minisztere döntését kérje abban, hogy a megszavazott két milliót most vagy ősszel fizessék ki? *Harti* miniszteri tanácsos már vasárnap este megérkezett a fővárosba és hétfőn már bent is járt hivatalában. A döntést még egyelőre nem hozták nyilvánosságra. Mi azonban igen autentikus helyről azt az információt kaptuk, hogy az országnak sok ezer tisztviselője megint hiába bízott az erről az oldaláról híres *Andrássy* lovagiaságában. *A két millió korona szétosztása valószínűleg csak szeptember végén fog megtörténni.*

Ha késik is két hónapot, mégis ki fogják osztani a két milliót. De mit ér a sok város azzal a rongyos két mil-

lióval? Mi jut belőle egynek-egynek? Ebből a kis alamizsnából bizony nem igen telik arra, hogy könnyítve legyen a magyar városoknak immár elviselhetetlen terheik.

Ha egy kis jó akarat volna a belügyi kormányzatban, úgy minden állami segítség nélkül rendezhetné a városok ügyeit. Nem kellene egyéb, mint a városi közigazgatást megszabadítani a nem ide tartozó teendők sokaságától, másrészt veget kellene vetni annak, hogy az állam teendőinek tulnyomó részét ingyen vegeztesse a városokkal.

Igy például első sorban az új ipartörvény képviselőházi tárgyalásánál a törvénytervezetet olyképp kell módosítani, hogy a városok területén az első fokú iparhatóság törvényhatósági városokban nem a rendőrkapitány rendezett-tanácsú városokban pedig nem a tanács, hanem a megfelelő szervezettel ellátandó ipartestület. Ennek fentartása természetesen az érdekeiket fogja terhelni, a város polgárai pedig megszabadulnak az iparhatóság kiadásaira fordított és fordítandó kiadásoktól. Ugyancsak ezt eredményezné az is, ha a rendőrségtől a bíraskodás jogát elvennék. Jogállamban különben is muszka izü a rendőri bíraskodás.

E kettős intézkedés által a rendőrség visszaadhatná tulajdonképeni rendeltetésének: a rend és közbiztonság

fenntartója lehetne és megszabadulna a város egy csomó személyi kiadástól. Mert, ha a rendőrség iparhatósági teendőit az ipartestület venné át, bíraskodási jogát pedig a rendes bíróságokra ruházzuk, úgy kisebb személyzet is elvégzi a megmaradt teendőket. Ezzel kapcsolatban a rendőrtisztviselők régi óhaja is teljesednék, mert a kisebb létszámú rendőrséget, tisztviselőket és légénységet egyaránt, minden allamosítás nélkül jobban lehetne dotálni.

És most térjünk át arra, hogy az állam ne kivanjon a városoktól ingyen munkát. A városok saját közgeikkel és tisztviselőikkel irják össze minden évben az adózókat; kivetik az adók tulnyomó részét, nyilvántartják a kivetett adókat, befizetik az állampénztárba a behajtott összeget és végül összeállítják azoknak a neveit, kik adója bármi címen leírásba, törlésbe hozandó. Ezt a nagy munkát az állam teljesen ingyen vegezteti a városokkal. Ezeknek már most nem állami segítyert kell rimankodniok, hanem polgari önzettel, erélyvel és kitartással követelniök kell, hogy az általuk végzett munka díjaztassék. Ennek a kiszámítása nagyon egyszerű: állítsák össze az adóosztály, pénztár és számvétség személyi és dologi kiadásait és ebből fedezze az állam az aránylagos részt. Hogy ezt példával illusztráljuk: egy városban, ahol

Lányság.

Irta: Radó István.

Nyugodtan, megelegedetten ültek egymással szemben: a fiu meg a lány. Mind-egyikük szólanul nézte a másikat. A lelkük együtt volt, beszélniök már nem kellett. Nézték egymást, egymás szemét. A fiu néha végigsiklottak a szeméi a lányon, azután újra a szeméibe nézett.

Egyszerre megmozdult a lány. Mint egy bogár-villódzás, szaladt végig testén az egy mozdulat. Teste egész másképen feküdt, runája ráncos mások, ujak voltak.

A fiu szeméi elfordultak a lány szeméitől, lassan, figyelmesen, puhán, simogatón mentek végig a félig fekvő leánytesten. Mikor leért a lapára, akkor megegyeszer végigsimogatta. Aztán újra. És megegyeszer. Végre fetelektett megint a lány arcára.

— Vege.

— Minek van vége? — kérdezte a leány.

A fiu gondolkodott, de a lány szemé feleletre kénszerítette.

— Vége van a mi barátságunknak. Talán. Azt hiszem. Ugy érzem, nagyon érzem, hogy én magát ma el fogom veszíteni. Ne nevessem. Minden melancholia nélkül mondom. El fogom veszíteni magát még ma. Nem fogunk többé találkozni. Ha egyszer elveszitem, többé nem találhatom meg. Érzem. Nagyon érzem.

Elhallgatott és hallgattak mind a ket-

ten. Nem szabadott szólni egyiknek sem. Hallgatniök kellett egy kis ideig... Hallgatták az utcát.

Hangos keréknyikorgással döccent egyik granitkockáról a másikra a telirakott butorkocsi, lassan dongva.

A fiu a keréknyikorgás bántotta. — Érezte a különöséget, a harmoniatlan hangokat.

Mig a társzékér elvánszorgott az ablak alól, nem tudtak semmire sem gondolni.

A lányt hamar elhagyták a nyikorgó éles hangok.

— Ülünk csendben, nyugodtan — mondta a fiu. Ne beszéljünk semmiről, mint már annyi sokszor, vagy beszéljünk sok mindenről.

A fiu ránézett a lányra, azután lecsukta a szemét.

— Nem tudok. Nekem ma elkell vesztenem magát. Nem tudok elmenni innen. Ha elmennék, visszajönnék újra. Hallga ni is csak úgy tudok, hogy csak kérdezek. — Magának felelni kell.

Kínézett a kék égre, összehuzta a szeméit, azután befordult a szobába.

— Mindenütt látom magát. És mindenütt magamnak látom magát. Ugy, ahogy még sohasem láttam. Maga nem lehet olyan, ahogy én látom. Nem lehet.

Elhallgatott és újra megszólalt, kérve, kérdeve:

— Talán lehet. Mégis.

Közel hajolt a lányhoz:

— Mondja: lehetne maga az én feleségem?

Várt a fiu és várt a lány. Most hallgattak, fájdalmasan, felve.

A lány tudta, hogy mit fog mondani, de várt míg azok azok a szavak elhangzanak, elröpülnek. Mikor nem zümmögtek körül azok a szavak, akkor lassan megemelte a fejét és a fogait összecusukva causztatta ki: — Nem.

A fiu meg sem moccant egy ideig. Azután felállt és kikönyökölt az ablakon.

— Es most? — fordult vissza hirtelen. Most mi lesz? Hogy fogunk mi beszélni egymással?

— Mint eddig. Nem lesz semmi változás. Én szeretem magát ezután is. Mint eddig. Maga is szeret?

Nem volt kérdés. A fiu nem felelt rá. Ő is kérdezett.

— Meddig fog ez így maradni? Ha így marad?

A lány egy pillanatra megakadt. De könnyen odavetve felelte:

Amíg férjhez nem megyek.

A fiu most odament a lány elébe. Felülről nézett a ledült fő két szemébe. Már nem tudta, hogy szereti-e ezt a lányt.

— Igaz — mondta halkán. Igaz! Férjhez fog menni. Asszony lesz. Addig szeretni fog. Addig szerethetem. De nem lehet ez így. — Én szerelmes vagyok magába. — Maga azt nem mondhatja ilyen nyugodtan.

az állami adó 65 százalékát fizesse az állam, 45 százalékát pedig a város.

A katonai ügyosztály személyi és dologi kiadásait pedig viselje egészen az állam.

Abszurd dolog az is, hogy a városok által fentartott községi bíraskodásért a díjakat az állam szedi. Vagy végeztesse el az állam ezt saját közgeivel vagy pedig a befolyó jövedelmet engedje át a városnak.

Nem utolsó szempont, hogy törvényileg szabályozzák az önálló, fokozatos városi adó ügyét is.

Ezek volnának a városok pénzügyi rendezésének a főbb elvei és ezek megvalósítása által lehetne csak a pótdókat leszállítani és ezáltal a polgárság terhein könnyíteni.

Magyar Iparpártolás.

(Osztrák cukorka-gyártmányok a magyar piacon. — Debreczen és a magyar ipar. — A debreceni cukorkagyár új raktára.)

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjuk mai számában megjelent vezércikk utolsó passzusa azt mondja, hogy a legujabb bécsi kirohanás azzal a haszonnal jár, hogy a bojkott eszméjét pendítette meg.

Már tessék megengedni, de szerény véleményem szerint legalább egyelőre csak annyiban aktuális az eszme megpendítése most, amennyiben éppen a cséplési idényben vagyunk benne. Ez is hasonlít a mi mostani aratás utáni cséplésünkhöz, mert sajnos üres szalmát cséplünk ezen a vonalon is.

Nem szoktam hírlapi cikkeket írni, de önkénytelenül tollat ragadtam, mert előttem fekszik egy ugyancsak ma megjelent tekintélyes osztrák szaklap, mely a „niederösterreichische Handels und Gewerbekammer” 1908. évi jelentéséből kiemeli a cukorka és csokoládé gyártás helyzetét Alsó-Ausztriában az elmúlt évben és következőket mondja:

Sütéményekben, piskótákban, stb. — habár szerényebb mértékben is — szintén emelkedés konstataható, dacára az érezhető magyar versenynek, mely ugy a wieni piacon, mint a többi osztrák és magyar (természetesen) tartományokban érezhetővé vált. Továbbá az általános cukorka és csokoládé fogyasztásról szólva a jelentés így hangzik: „Der Absatz nach Ungarn ist im Steigen begriffen” vagyis az osztrák gyártmányok magyarországi fogyasztása növekszik

Mit bizonyít ez a jelentés? Ugye bár nem azt, hogy bojkott alatt vannak, vagy mellőzöttek az osztrák ipari termékek, hanem ellenkezőleg, bizonyítja azt, hogy a wieni piac maga és az osztrák tartományok használják és használhatják a magyar árut, csak a mi magyar kereskedőinknek — tisztelet a kivételnek — nem jó a hazai és így történhetik az meg, hogy dacára a számos igazán modernül berendezett magyar gyárnak, az osztrák áru fogyasztása „ist in Ungarn im Steigen begriffen”.

De nemcsak a mi cikkeinknél van ez így, hanem csaknem minden gyártmánynál, mert *mihelyt hazai, nem elég finom, nem elég jó, nem elég tetszetős stb. stb.*

Ez a száraz tény és ha a kereskedők felfogása meg nem változik, nem lehet szó hazai iparpártolásról mindaddig, míg a fogyasztó közönség egyöntetűen, összetartva nem lép fel a kereskedőkkel szemben, megkívánva tőlük, hogy amit itthon — természetesen kifogástalan minőségben — beszerezhetnek, ne hozassák Ausztriából.

Most még néhány szót szorosabb pártiánkról, Debreczenről. Itt van például a mi vállalatunk. Igazán nem kiméltünk semmit, hogy egy teljes modern berendezésű gyárat létesítsünk és kifogástalan jó árut hozhassunk a piacra. Eladjuk mi, az igaz, a gyártmányainkat, de mégis sajtáságos, hogy Debreczenben, hova évente néhány kocsi rakomány jobb áru jön be, főleg Ausztriából, mi forgalmunknak talán egy százalékát tudjuk elhelyezni. Pedig megfelel az árunk mindenütt és mindenkinek, csak itthon nem. Es miért? Talán az a hibánk, hogy a lehetőség szerint igyekszünk debreceni és magyar munkásokat nevelni, itteni munkásleányokat foglalkoztatunk — igaz, hogy szemünkre vetik, hogy mi is hozzájárulunk, hogy nem lehet cselédet kapni — jótéony és hazafias célokra juttatunk számtalan gyártmányainkból, magyar nyersanyagot dolgozunk fel, magyar iparosokat foglalkoztatunk gyáron kívül is, nem elég ok mindez arra, hogy a mi gyártmányaink helyett Heller, Fürth, Rüger, Hartwig és még isten tudná elszámolni hány más osztrák gyár áruit tartásuk detailkereskedőink, csak a debrecenit nem?

Amint a mi gyártmányainkkal, úgy van az csaknem minden más magyar gyártmánnyal.

Különben a napokban egy csinosan berendezett városi raktárt rendezünk be a főpiacon a Tisza palotában, csak azért, hogy gyártmányainkat megismertessük a fogyasztó közönséggel, hogy mindenki meggyőződhesék arról, milyen is az a hazai és debreceni gyártmány, mely mindenütt conveniál, csak itthon nem.

Lusztig Dezső.

(Első debreceni gőzcukorkagyár r. t.)

Maga talán nem tudta, hogy szerelmes vagyok magába?

A fiu tovább akart beszélni, de a lány ajkai megmozdultak.

— De tudtam. Tudom.

— Maga tudta? — kérdezte a fiu, de most már önkéntelenül.

Elhallgatott. A zaj, az utcai lárma, a lópatkók csattogása mind behallatszott a szobába és betöltötte annak üres, érzések nélküli, élettelen levegőjét. De a fiu egy szava kikergetett belülről minden hangot.

Nyugodtan, — fensőbbeségen beszélt eleinte.

— Éreztem, hogy elveszitem. Mondtam előre. Ugy lattam magát, mint az én asszonyomat. Azt hittem, hogy mint asszony az enyém. Eddig csak mint lány volt az enyém, enyém lesz asszonyágában is. Azért lattam így, mert szerelmes voltam magába. És maga ezt tudta.

— Tudtam — mondta a lány mozdulatlanul. És tudtam azt is, hogy el fog felejteni. Mindnyájan elfelejtünk mindenkit. Nem emlékszünk senkire. Jo, hogy nem emlékszünk. Szégyelnünk magunkat nagyon. Mi ketten is elfelejtük egymást. El kell

felejtenünk egymást. Eppen azért, mert maga szeret engem.

— Igaz — felelt a fiu nagyon halkán. Én szerelmes vagyok magába és ezért el fogom felejteni. Maga nem lesz az én asszonyom, maga másnak lesz a felesége. Jól van. — Jól lesz.

A lány szemei felesillantak.

A fiu észrevette:

— Maga már szeret valakit. Maga már tudja...

— Nem igaz! Semmit sem tudok még — kiáltott közbe a lány.

A fiunak ököiba szorult a keze, úgy kiabált a leányra.

— Hát nem tudja. Hiszen mindegy! Csak az enyém nem lesz. Az én feleségem! Egy pillanatra megállt a beszédben.

— És ha találkozunk? — kérdezte azután.

A lány ijedten ült fel.

— Találkozni fogunk, mikor maga asszony lesz. En fiatalember. Nem szabad ismernünk egymást. Magát más fogja ölelni, csókolni és én ezt tudni fogom. Érti ezt? Maga lesz másé, aki most, mint lány az enyém. Amit, mint lány ideadhat, azt ideadta Nálam van a lelke, a gondolatai. A

Leverik a spanyol forradalmat

A katonaság megszállja a városokat

A mórok veresége.

A spanyol forradalmat, amely vérbe borította egész Hispániát, hatalmas katonai erővel ugylátszik sikerül mégis leverni. A katonaság Barcelonát és Portát megszállotta s a fölkelőket, akik puszkával voltak ellátva s komolyan megmérkőztek a katonasággal, sikerült valahogyan elnyomni; persze a polgárvérárán lehetett mindezt csak megcsinálni, de a rendet és nyugalmat sikerült egy rövid időre biztosítani.

A katonaság hadi szerencséje is kedvezőre fordult. A bombák és mészárnyuk megteszik a hatást s a mórok folytonos vereséget szenvednek. A forradalomról és a harcterről érkező távirati hírek a következők:

Cerbere, augusztus 3. Julius 25 ike óta tegnap este jött először vonat Barcelonából.

London, augusztus 3. A dolgok állása Spanyolországban hétfőn a következő: Martorelben és Barcelonában a munkásnegyedekben ismét esend van, Portában a felkelők, kik puszkákat szegeztek, tüzeltek egy csapatostállyra, de leverték őket és katonaság szállta meg a várost, melyben a rend ismét teljesen helyre van állítva. Barcelona északi részéből erős katonai vonatok indultak utnak, hogy a Franciaországba vezető utak helyreállítását megkezdjék.

Sabatollában még zavarok vannak, miért is oda egy hadosztályt küldtek a legszigorubb utasításokkal, Mauresóban erősen dolgoznak, hogy a rendet teljesen helyreállítsák. Barcelona nyugodt, bárha tegnap délután a külső kerületekben itt-ott még lövéseket hallottak.

Melilla, augusztus 2. A mórok által megszállott Gurugu-hegy lövetése mészárnyukból nagyon sikeres volt. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett, ugylátszik, hogy új támadásra készül.

mostani napjai mind az enyéme. Látja, ezt mind át kell adnom, annak, aki utánaam jön. Annak is kell a maga lánysága, a lelke mostani élete, az asszonyisága, a teste mellett. De én nem adom. Érti? Nem adom. És magát, akit én nem érthettem, akinek a képe, a melegsége engem nem fogott át, magát tapints, fogja egy más valaki, ez nem lehet, nem lehet soha. Nem lehet.

Zokogva dült bele a karosszékebe a fiu és fiataisága, ereje benne volt ebben a zokogásban.

A lány pedig előrehajolt, megfogta a fiu kezét és így mondta:

— En nem lenetek a maga felesége soha. A magáé én csak, mint lány lehettem. Mint asszony nem fogok kelleni. Meglátja. Most pedig maradjon itt, üljön itt és nezzen meg meg utoljára, mint lányt. Utoljára.

A fiu ellokte magától a lány kezét, ráugrott, leteperte és keze összeszorult a nyaka köré. Nem sokáig tartotta a lány nyakán a kezét.

Nem is tudta, mi történt. Él-e, halott-e,

Fejébe dobta kalapját és dacosan ment ki a szobából.

Jön a kolera.

A belügyminiszter Debreczenhez és Hajdumegyéhez.

Mint a múlt évben, úgy az idén is fenyegetett a muszka Nem az osztrák hozza a nyakunkra, mint ezernyolcszáznegyvenkilencben, nem is maga jön, hanem a nálánál sokkal veszedelmesebb koleraja.

Napról-napra terjed Oroszországban a kolera, amely a magyar kormányt már is óvintézkedésekre készítette.

Közelebről a kereskedelmi miniszter adott ki szigorú rendeletet, hogy a fertőzött helyekről árukat be ne hozhassanak az országba. Most pedig a belügyminiszter hívja fel a törvényhatóságokat az óvintézkedések sürgős megtételére.

A belügyminiszter rendelete, mely ma érkezett meg Debrecen város polgármesteri hivatalához és Hajdúvármegye alispánjához, így szól:

Oroszország egyik-másik részében, nevezetesen Szentpétervárott, a kolerabetegségek újra erősen halmozódnak, a baj behurcolásának megelőzésére, illetőleg a baj elhárítására a kereskedelmi miniszter 58921-909. sz. rendeletével intézkedett, hogy kolerafertőzött vidékekről, esetleg törvényhatósága területére utazó egyének érkezését a Címnek, ugyancsak az illető község előjáróságának eleve tudomására hozza.

Amidőn felhívom, hogy a szóbanlevő utasok egészségi állapotát öt napon át gondos vizsgálattal ellenőriztesse, elvárom, hogy a veszedelem elhárítására alkalmas rendszabályok, nevezetesen a 113.244-908 B. Ml sz. körrendelettel 16-irt intézkedések foganatosításáról lelkiismeretes pontossággal gondoskodik.

A debreceni asztalossegédek sztrájkja.

Stagnál a helyzet.

A békéltetési tárgyalást elhalasztották.

A debreceni asztalossegédek sztrájkja ügyében ma érdemleges változás nem történt. Szombat óta, amikor a sztrájk kitört, tegnap kezdődött meg először a békéltetési tárgyalás. A békéltetési kísérlet, mint azt mai számunkban részletesen megírtuk, nem vált be s hosszú vita keletkezett a két félnek, a munkaadók s munkások érdekeinek megvédése körül. A munkaadók merően ragaszkodnak ahhoz, hogy a kollektív szerződést meg nem kötik s mint, mindkét félre a legáldásosabb intézményt, a bárcarendszert, illetve a munkaközvetítőt ajánlják.

A munkások ezt már a tegnapi békéltetési tárgyaláson visszautasították s a békés megegyezésről eddig beszélni sem akarnak, amíg a munkaadók a kollektív szerződésbe bele nem mennek.

Egy hat-hat tagból álló szűkebbkörű bizottságot már tegnap kiküldtek s ez a bizottság lesz hivatva, a tárgyalás fonalát újból fölvenni, illetve a tárgyalást folytatni.

Ezidőszerint azonban teljesen stagnál a helyzet. A kiküldött szűkebbkörű bizottság nem ült egybe ma s az asztalossegédek a Margit-fürdő telepén levő sztrájktagyájukon kovácsolják terveiket és magatartásukat a jövőre nézve. Szó volt arról még teg-

nap este, hogy a szűkebbkörű bizottság ma délután összeül, ez azonban nem történt meg. Valószínű, hogy holnap újból fölveszik a tárgyalást de békére, legalább egyelőre még nincsen kilátás, mert sem a munkások, sem a munkaadók nem akarnak engedni érdekeikből. Az asztalossegédek sztrájktagyáján különben a legnagyobb rend uralkodik.

Kraft Szilárd gyilkosa.

(Beszélgetés a gyilkos nővérel. — A tragédia első szálai. — Hogy szövődött a szerelmi viszony? — Mitruska gyöngyház-olvasója.)

Az elmúlt vasárnap Debreczenben oly kegyetlenül meggyilkolt Kraft Szilárd kolozsvári asztalos tragédiáját világítják meg az alábbi sorok. Mint jelentették, Mitruska Demeter Kolozsvárról jött Debreczenbe, hogy hűtlenné vált szerelmesének, Kraft Szilárdnének közelében lehessen. A kolozsvári Hétfő című hetilap egyik munkatársa beszélgetést folytatott a debreczeni ügyész fogházában levő gyilkosnak a nővérel, Jagamus Józsefnével, aki érdekes részleteket beszélt el testvérenek és Kraftnének szerelmi viszonyáról. Ezeket olvassuk az említett lapban:

(A szerelmi viszony kezdete.)

A sötét tragédiának az előzményei Kolozsváron folytak le, a Pata-utcában. A Pata-utca 62 ik számú házában lakott évekkel ezelőtt özvegy Mitruska Demeterné, a gyilkos fiatalember édesanyja. Három lakója volt a földszintes kis házacskának: özvegy Mitruskáné, leánya és Mitruska Demeter, a gyilkos. Talán négy éve sincs annak, hogy a család feje, Mitruskáné meghalt. Ettől fogva csak ketten maradtak a külvárosi házacskában. A leány nemsokára férjhez ment Jagamus Józsefhez, a fiu pedig beleszeretett Kraftnébe és elköltözött hazulról. Egyik munkatársunk fölkereste Jagamusnét, a gyilkos testvérnénjét és kérdéseket intézett hozzá. A szomorú arcú asszonyka az udvaron ült, mikor beléptünk. Elmondtuk neki, hogy mi járatban vagyunk, mire ő betessékelt a szobába. Közben ijedős sietségge mondta:

— Elmondok mindent, úgy, amint igazán megtörtént. Bizony nagyon keserves dolog ez. Nagyon sajnáljuk az öcsémet, mert szerettük, jó gyerek volt.

Egy kicsi, tiszta szobában ültünk le. Itt szaporán, de sokszor elfuló hangon beszélni kezdett Jagamusné:

— Arról nem sokat tudok, ami a gyilkosság előtt történt. Az én szerencsétlen öcsém nem volt itthon már hónapok óta. Hanem azelőtt annál több keserűségünk volt vele. Augusztusban lesz öt esztendeje, hogy megismerte Kraftnét és azóta meg is halt a mi családunk számára. Az asszony ott lakott a másik oldalon az urával.

Kinézünk az ablakon, a szemben fekvő házra. Alacsony, kis sárga épület, a közepén kétfelől nyíló boltajtóval. A szürkére mázolt ajtó egyik szárnyára fekete betűkkel volt írva:

Fa és szén
eladás!

(Husz éves fiu, negyven éves asszony.)

— Az a kis szatocsbolt a Kraftnéé volt — folytatta Jagamusné. Ugy ismerkedtek meg, hogy Demeter odajárt szivart venni. A fiu akkor csak 20 esztendő volt. Tetszett is Kraftnének, mert csinos, rendes fiatalembernek tartotta mindenki. Itt van a fényképe is szegénynek.

Apró, kis amatorképről széles vállu, göndör haju fiatalember mosolygott ránk. Erről a borotvált arcú, szelid tekintetű emberről senki sem tételezné föl a rettenetes gyilkosságot. Míg a képet néztük, a gyilkos testvére folyton beszélt:

— Nem tudom mivel babonázta meg az öcsémet. Mert az asszony nem volt szép és a saját szájával vallotta be, hogy már negyven esztendő. Nem nyugodhattunk bele ebbe a viszonyba s ezért itt is hagyott bennünket az öcsém. Atment az asszonyhoz kosztolni, lakást meg a Földész-utcában vett a 10-es szám alatt. Ettől fogva nagyon megváltozott, nem igen járt haza, nem látogatott meg, csak nagyon ritkán. Nehezen esett ez nekünk, mert azelőtt mindent ő osztott be a háznál. Ő vásárolt mindent, még az edényeket is ő vette. Mert jóindulatu, jámbor, csöndes ember volt. Anyám is azt mondta mindig:

— Ez az én legjobb gyermekem: ez sohasem csinált nekem keserűséget.

(A házastársak.)

Itt egy kis könyvezés következett. Azután csöndesebb hangon mesélt az asszonyka:

— Még főzött is, ha kellett... Nem is szerettük bántani. Azt gondoltuk, majd csak elmúlik az egész. Az ősszel már reménykedtünk is. Kraft tudott a viszonyról és mindennap veszekedett az asszonnyal. Novemberben el is utazott az asztalos Kolozsvárról, csak hogy az asszony itt maradt a boltban. Aztán egy pár hónap múlva ő is elment az ura után. Azt hittük, hogy most már vége a szerelemnek, de hát másképpen lett: az öcsém levelezett az asszonnyal. Legutoljára husvétkor volt nálunk. Akkor le sem ült, csak föl meg le járkált a szobában. Nem igen szólt senkihez, aztán elment. Hallottuk aztán, hogy elment a városból Pestre, de arról nem tudunk semmit, hogy mikor. Azóta nem irt egy sort sem. Azt is csak az újságban olvastam, hogy megölte az embert.

(A gyilkos olvasója.)

— Nem tudja, hogy mi lehetett a gyilkosság oka?

— Nem biz én, kérem. Hiszen még gondolni sem mertünk ilyesmire. Nem tudom elképzelni, mi vihette a gyilkosságra azt a vallásos fiut. Huszonhat éves volt most a télen és azért minden vasárnap a templomba járt, nem úgy, mint a többiek. Itthon meg olvasón imádkozott. Egyszóval nagyon buzgó ember volt. Ezeket is ő vette, mondta az asszony és rámutatott a fiókos szekrényre.

Apró szentképek, üvegharang alá borított szüzmária és szenteket ábrázoló porcelánszobrocskák sorakoztak az almáriomon, szépen elrendezve. Azután megmutatta Jagamusné a gyilkos kőfaragó legény gyöngyház olvasóját is:

— Ezt itt hagyta nálunk most utoljára. Csak a selyemből csinált olvasótartót vitte magával, mert azt az asszonytól kapta.

A leplezett Lloyd-Express.

A csaló cég debreczeni üzemei.

A megkárosított kincstár.

A nagyvárad postaiszolgátság egy, az egész országot behálózó manipulációról rántotta le a leplet. Van Bécsben egy *Lloyd Express* nevű cég, amely a posta szállítási monopóliumát és egyes kereskedőktől bérbévette a levélexpediálást.

A kereskedők Bécsbe szóló leveleit bizonyos összeg fejében, egy külön csomagba zárva küldték fel a császárvárosba s ilyenformán a levélbélyeg megtakarításával eddig még kiszámíthatatlan összeggel károsította meg a kincstárt.

A vizsgálat még nem jutott abba az állapotba, hogy tisztán lehessen látni, de az eddigi vizsgálatokból megállapíthatjuk, hogy a *Lloyd Express* Debrecenben is megvetette a lábát.

A nagyvárad postaiszolgátságánál az utóbbi időben feltűnt az, hogy a nagyvárad elkelő kereskedők, akik eddig nagyon sűrűn levélösszeköttetésben állottak Béccsel, ugyszólván megszakították összeköttetésüket a bécsi kereskedőkkel, alig leveleznek velük. Hétről-hétre egyre jobban, egyre tömegesebben maradtak el Nagyváradról a Bécsbe szóló levelek, úgy hogy nemsokára bizonyossá vált az a gyanu, hogy a bécsi leveleknek elmaradását mesterséges okok idézik elő. Siket Traján postaiszolgátság erre a felfedezésre — a legnagyobb titokban — megindította a nyomozást.

Egy héten belül aztán Siket Traján postaiszolgátság megtudta, hogy nemcsak Nagyváradon, de az egész országban egy hatalmas, a postakincstárt óriási összegekkel megkárosító bécsi postavállalat dolgozik, még pedig olyan furfangos, ügyes módon, hogy be tudta hálózni a legnagyobb kereskedőket is, akik akaratlanul, önkénytelenül is segédkeztek nyújtottak a „*Lloyd express*” manipulációinak.

A Lloyd Express.

Ez a *Lloyd Express* Nagyváradon tartott egy fizetett szolgát: Nagy József a neve. Nagy József szép, díszes egyenruhában járt, cfr. sapkát viselt, amelynek homlokán aranybetűkkel ragyogott a büszke név. *Lloyd Express*. Nagy minden délelőtt 10 órakor és minden délután 6 órakor elment azokhoz a kereskedőkhöz, akikkel a *Lloyd Express* megelőzően szerződést kötött és összegyűjtötte a kereskedőknek Bécsbe szóló leveleit. Az egy napi szállítást azután közös csomagba tették és felküldötték Bécsbe a *Lloyd Express* központi irodájába. Onnan azután szétküldötték mindenfelé a leveleket a rendeltetési helyükre.

Megállapította Siket Traján postaiszolgátság, hogy harmincegy legelőkelőbb nagyvárad kereskedő állott összeköttetésben a bécsi postavállalattal és a levelek expediálása fejében fizettek a vállalatnak a nagyvárad kereskedők 10 koronától 50 koronáig terjedő havibért, aszerint, amint több vagy kevesebb volt egyes kereskedőnek a levelezése. A nagyvárad kereskedőnek mindenetre olcsóbb volt a szállításnak ez a módja, mint a rendes postal szállítás, mert a *Lloyd Express*nek fizetett havi bérösszege jóval alacsonyabb volt, mint az egy hónapban szükséges postabélyeg összege.

Visszont a kintő bécsi vállalatnak, az élelmes zugpostának: a *Lloyd Express*nek kitűnően jövedelmezhetett ez az üzlet, mert például a nagyvárad összes leveleket naponta egyetlenegy csomagban küldte el Bécsbe és erre a csomagra mindössze 80 filléres bélyegzet ragasztott. A *Lloyd Express* ilyen módon nemcsak Nagyváradon, hanem az egész országban dolgozott. Száz ezrekkel károsította meg a postakincstárt és mérhetetlen jövedeleme tette szert.

A Lloyd Express Debrecenben.

A *Lloyd Express* manipulációival Debrecen sem kímélte meg. A vállalat egyik alkalmazottja hónapokkal ezelőtt Debrecenben járt s itt sorra házalta a nagyobb kereskedőket, akiket igyekezett megnyerni a magyar posta kifáztásához. Legtöbb helyen visszautasításra talált s így hamarosan elhagyta Debrecen — eredmény nélkül. Ugy látszik azonban néhány kereskedőt mégis sikerült a *Lloyd Express* vigécsének lépre csalni, mert autentikus helyről szerzett információk szerint azóta több postaküldemény ment Debrecenbe a bécsi kétéshírű vállalat címére és viszont. Valószínűnek látszik, hogy a *Lloyd Express*nek Debrecenben is van ügynöke, aki naponta közvetítette a postaküldeményeket.

Az ügynök személyét eddig a jótekingó homály fedi s csak a megindított nyomozás fogja lerántani a leplet. A nyomozás során a vállalattal üzleti összeköttetésbe került kereskedők nevei is nyilvánosságra fognak kerülni.

A kereskedelemügyi miniszteriumtól ma rendelet érkezett a debreceni postafőnökséghez, hogy a *Lloyd Express*től érkező, nagy a vállalat címére feladott küldeményeket ne továbbítsák, hanem foglalják le azokat bünyeként.

Menyasszonyi ruhában a halálba

Aki bosszúból öngyilkosdít játszott.

Április közepe táján az a szenzáció patant ki Szombathelyen, hogy özvegy Török Istvánné egy másik asszony segítségével rablómerényletet követett el *Franciscs János* ellen.

Franciscs német ugyanis zsinéggel megkötözve a földön fekvő találták. A nyakán zsebkezdőből készült hurok volt, a száját pedig betömtek a „merénylet” elkövetőit.

A rendőrség és a vizsgálóbíró előtt *Franciscs* né élénk színekkel festette le a rablótámadás minden apró részletét, sőt adta a beteg, a gyónsanyargatott asszonyt, úgy, hogy a kórházba is beszállították. Arra pedig, hogy Török né volt a támadója, letette az esküt. A nyomozás adatai azonban nem erősítették meg a vallomását s a sok ellentmondó körülmény láttára feladta a küzdelmet *Franciscs* né.

Belefáradt maga is a sok hazugságba, amivel tévútra akarta vezetni a ható ágot és börtönbe akart juttatni három ártatlan embert. Sirva vallotta be, hogy az egész rablótámadás mese és azt csak azért találta ki, hogy bosszút álljon a két asszonyon, akik sok keserű percet okoztak neki. A hurkot maga tette a nyakára, persze úgy, hogy meg ne fulladjon s a zsebkezdőt is maga tette a szájába, majd szorosan derekára erősített spárgába erősítette a kezét, hogy az a látzata legyen, hogy valóban rablótámadásnak esett áldozatul. Az ajtót azonban nyitva hagyta, hogy ez feltűnjék a szomszédoknak s egy ládára odatette kis tizhónapos gyermekét is, hogy sirásával majd felhívja a szomszédok figyelmét.

A meglepő vallomást persze rögtön jegyzőkönyvbe vették s intézkedtek, hogy az ártatlanul meggyanusítottakat hazabocsásák. A bosszualló *Franciscs* né ellen azonban hamis eskü, hamis vád és a hatóság félrevezetése miatt megindult az eljárás.

Ez az ügy jelenleg a bíróság előtt van. *de Franciscs* né nem várta meg a befejezést. Tegnap délután, amikor egyedül maradt a lakásban, magára vette menyasszonyi ruháját és az ágya fölött levő nagy szegre föl akasztotta magát.

Az egyik szomszéd, aki véletlenül benézett az ablakon, vette észre a kötélben lógó *Franciscs* né, aki már erősen kékülni kezdett. Lärmát csapott és a házbeliek segítségével mentésére sietett a halálba készülő asszonynak, aki az asztalra tett cédulára a következő sorokat írta:

„Senki ne merje levenni rólam a menyasszonyi ruhámat” . . .

A lengyel nemes kalandja.

Aki a dorogi templomba ment éjjeli szállásra.

Lopott az isten házából.

A lengyel nemesek egy igen tekintélyes gárdájáról már régen meg van állapítva, hogy a hangzatos nevek mögött valami előkelő allűrökkel rendelkező szélhámos kalandor rejtőzik, aki lovagi becsületére esküdve és nemesi kardjára csapva, tulajdonképpen a félvilágot csapja be. Az a nevezetes férfi, akiről az alábbiakban szó esik, csak abban különbözik a lengyel nemesek ezen csoportjától, hogy nem hord az oldalán kardot, hanem bőrkötőt visel s abban szerszámot, mert a mi lengyel nemesünk mesterségére lakatos. *Bendoszky Rudolf*nak hívják a lengyel nemeset, de a lakatos mesterséget csak úgy félvállról kezeli, mert szabad óráiban azzal foglalkozik, hogy templomokba tör be s az istenházából elviszi azt, ami éppen keze ügyébe akad.

Lovag *Bendoszky Rudolf* lakatosmester a napokban *Miskolcra* gyalog jött le Debreczenbe, hogy itten valami alkalmazást találjon. Műhelyekben azonban nem igen kapott munkát s több apró csalások után a lovag ur *Dorogra* tette át főhadiszállását, ahol tényleg sokkal nagyobb eredményeket tudott fölmutatni, mint Debreczenben. A nemes lovag első alkalommal mindjárt azt cselekedte meg *Dorogon*, hogy nem valmi vendéglőbe ment, hogy gondterhes fejét lehajtsa, hanem a dorogi római katolikus templomba surrant be és az éjjeli szállását ott ütötte föl. Amikor a templomszolga észrevette, kilökte a nemes lovagot.

Ez a kudarc azonban nem vette el kedvét *Bendoszky Rudolf*nak s mert nagy előszeretettel volt az isten háza iránt, hát újabb manőverének színhelyül most már a görögkatolikus templomot kereste föl. A kántuson bujt el éjnek idején s aztán nagy vakmerőséggel leereszkedett a szószékre s így tartott egy kis terepszemlét.

A szószékről gyertyákat csomagolt be s egyéb apró templomi disztárgyakat, majd bucsuzóul feltörte a perselyt s onnan ötven korona készpénzt, egy kis benyilóból pedig egy papi köntöst s egy imakönyvet lopott el.

A lovag urnak azonban nem volt szerencséje, illetve a lopott imakönyvből nem jól imádkozott, mert a dorogi csendőrség el fogta a templomfosztogató lengyel nemeset s ma már be is kísérte a debreczeni ügyészségre, ahol eredeti nacionálját fogják megállapítani.

A püs

A pórn

A hüt

A budap ügyeletesénél a Gyula dr. cimazentést tett Vélopás büntette során elmondott a fővárosból. Tnagy megdöbbőlaki feltörte az megdézamálta. dott, de amikóeltűnt, a betgyanusította. G az a levél is, hozzá bünbánóalkalmunk volt következő:

Mélt

Engem vette az esze hogy Méltóság Meghibbant el Méltóság azután bünt tudom, hol bünt már ell és beleölöm tem el az ell ben mellékel godnak.

A püspök készpénzt talál lát, amely a k mazta:

„Erosin ott biztos a

A bünbán tésére a rendőri intézkedést tett ották, hogy V el, hanem a m pok előtt. A bü Klemencics R még az éjszaka utca 2.b szám ságra, ahol elm pott pénzt a v müen fogadte hogy váratlanu állit ólagos örö és azonkívül s lyek még mind rultárt menyass püspök pénzéb tek ajándékozosics Rózáat v alatt tartja, a k körözi.

Színház

— „A vi erje. Londonb ton este volt adása, mely a sedése között f A „vig özvegy” 1907 június 8 a szombati, ut Miután estékn meg Lehár op

A leleplezett Lloyd-Express.

A csaló cég debreczeni üzemei.

A megkárosított kincstár.

A nagyváradai postaigazgatóság egy, az egész országot behálózó manipulációról rántotta le a leplet. Van Bécsben egy *Lloyd Express* nevű cég, amely a posta szállítási monopóliumát és egyes kereskedőktől bérbevette a levélexpediálást.

A kereskedők Bécsbe szóló leveleit bizonyos összeg fejében, egy külön csomagba zárva küldték fel a császárvárosba s ilyenformán a levélbélyeg megtakarításával eddig még kiszámíthatatlan összeggel károsította meg a kincstárt.

A vizsgálat még nem jutott abba az állapotba, hogy tisztán lehessen látni, de az eddigi vizsgálatokból megállapíthatjuk, hogy a *Lloyd Express* Debreczenben is megvetette a lábát.

A nagyváradai postaigazgatóságnál az utóbbi időben feltűnt az, hogy a nagyváradai előkelő kereskedők, akik eddig nagyon sűrűn levélösszeköttetésben állottak Béccsel, ugyszólván megszakították összeköttetésüket a bécsi kereskedőkkel, alig leveleznek velük. Hétről-hétre egyre jobban, egyre tömegesebben maradtak el Nagyváradról a Bécsbe szóló levelek, úgy hogy nemsokára bizonyossá vált az a gyanu, hogy a bécsi leveleknek elmaradását mesterséges okok idézik elő. Siket Traján postaigazgató erre a felfedezésre — a legnagyobb titokban — megindította a nyomozást.

Egy héten belül aztán Siket Traján postaigazgató megtudta, hogy nemcsak Nagyváradon, de az egész országban egy hatalmas, a postakincstárt óriási összegekkel megkárosító bécsi postavállalat dolgozik, még pedig olyan furfangos, ügyes módon, hogy be tudta hálózni a legnagyobb kereskedőket is, akik akaratlanul, önkénytelenül is segédkeztek a „*Lloyd express*” manipulációinak.

A Lloyd Express.

Ez a *Lloyd Express* Nagyváradon tartott egy fizetett szolgát: Nagy József a neve. Nagy József szép, díszes egyenruhában járt, cifra sapkát viselt, amelynek homlokán aranybetűkkel ragyogott a büszke név. *Lloyd Express*. Nagy minden délelőtt 10 órakor és minden délután 6 órakor elment azokhoz a kereskedőkhöz, akikkel a *Lloyd Express* megelégedően szerződést kötött és összegyűjtötte a kereskedőknek Bécsbe szóló leveleit. Az egy napi szállítmányt azután közös csomagba tették és felküldötték Bécsbe a *Lloyd Express* központi irodájába. Onnan azután szétküldötték mindenfelé a leveleket a rendeltetési helyükre.

Megállapította Siket Traján postaigazgató, hogy harmincegy legelőkelőbb nagyváradai kereskedő állott összeköttetésben a bécsi postavállalattal és a levelek expediálása fejében fizettek a vállalatnak a nagyváradai kereskedők 10 koronától 50 koronáig terjedő havibért, aszerint, amint több vagy kevesebb volt egyes kereskedőknek a levelezése. A nagyváradai kereskedőnek mindenesetre olcsóbb volt a szállításnak ez a módja, mint a rendes postai szállítás, mert a *Lloyd Express*nek fizetett havi bérösszege jóval alacsonyabb volt, mint az egy hónapban szükséges postabélyeg összege.

Vizsont a kitűnő bécsi vállalatnak, az élelmes zugszótának: a *Lloyd Express*nek kitűnően jövedelmezhetett ez az üzlet, mert például a nagyváradai összes leveleket naponta egyetlenegy csomagban küldte el Bécsbe és erre a csomagra mindössze 30 filléres bélyeget ragasztott. A *Lloyd Express* ilyen módon nemcsak Nagyváradon, hanem az egész országban dolgozott. Száz ezrekkel károsította meg a postakincstárt és mérhetetlen jövedelembre tett szert.

A Lloyd Express Debreczenben.

A *Lloyd Express* manipulációival Debreczen sem kímélte meg. A vállalat egyik alkalmazottja hónapokkal ezelőtt Debreczenben járt s itt sorra házalta a nagyobb kereskedőket, akiket így ekeztett megnyerni a magyar posta kijátszásához. Legtöbb helyen vizsautasításra talált s így hamarosan elhagyta Debreczen — eredmény nélkül. Ugy látszik azonban néhány kereskedőt mégis sikerült a *Lloyd Express* vigécsének lépre csalni, mert autentikus helyről szerzett információk szerint azóta több postaküldemény ment Debreczenbe a bécsi kétéshírű vállalat címére és viszont. Valószínűnek látszik, hogy a *Lloyd Express*nek Debreczenben is van ügynöke, aki naponta közvetítette a postaküldeményeket.

Az ügynök személyét eddig a jóteknő homály fedi s csak a megindított nyomozás fogja lerántani a leplet. A nyomozás során a vállalattal üzleti összeköttetésbe került kereskedők nevei is nyilvánosságra fognak kerülni.

A kereskedelemügyi miniszteriumtól ma rendelet érkezett a debreczeni postafőnökséghez, hogy a *Lloyd Express*től érkező, vagy a vállalat címére feladott küldeményeket ne továbbítsák, hanem foglalják le azokat bűnjelként.

Menyasszonyi ruhában a halálba

Aki bosszúból öngyilkosdít játszott.

Április közepe táján az a szenzáció patant ki Szombathelyen, hogy özvegy Török Istvánné egy másik asszony segítségével rablómerényletet követett el *Franciscs János* ellen.

Franciscs német ugyanis zsineggel megkötözve a földön fekvő találták. A nyakán zsebkendőből készült hurok volt, a száját pedig betömtek a „merénylet” elkövetőit.

A rendőrség és a vizsgálóbíró előtt *Franciscs* né élénk színekkel festette le a rablótámadás minden apró részletét, sőt adta a beteg, a gyónsanyargatott asszonyt, úgy, hogy a kórházba is beszállították. Arra pedig, hogy Török né volt a támadója, letette az esküt. A nyomozás adatai azonban nem erősítették meg a vallomását s a sok ellentmondó körülmény láttára feladta a küzdelmet *Franciscs* né.

Belefáradt maga is a sok hazugságba, amivel tévutra akarta vezetni a hatóságokat és börtönbe akart juttatni három ártatlan embert. Sirva vallotta be, hogy az egész rablótámadás mese és azt csak azért találta ki, hogy bosszút álljon a két asszonyon, akik sok keserű percet okoztak neki. A hurkot maga tette a nyakára, persze úgy, hogy meg ne fulladjon s a zsebkendőt is maga tette a szájába, majd szorosan derekára erősített spárgába erősítette a kezét, hogy az a látzata legyen, hogy valóban rablótámadásnak esett áldozatul. Az ajtót azonban nyitva hagyta, hogy ez feltűnjék a szomszédoknak s egy ládára odatette kis tizhónapos gyermekét is, hogy sirásával majd felhívja a szomszédok figyelmét.

A meglepő vallomást persze rögtön jegyzőkönyvbe vették s intézkedtek, hogy az ártatlanul meggyanusítottakat hazabocsássák. A bosszualló *Franciscs* né ellen azonban hamis eskü, hamis vád és a hatóság félrevezetése miatt megindult az eljárás.

Ez az ügy jelenleg a bíróság előtt van. *de Franciscs* né nem várta meg a befejezést, Tegnap délután, amikor egyedül maradt a lakásban, magára vette menyasszonyi ruháját és az ágya fölött levő nagy szegre fölakasztotta magát.

Az egyik szomszéd, aki véletlenül benézett az ablakon, vette észre a kötélben lógó *Franciscs* né, aki már erősen kékülni kezdett. Lärmát csapott és a házbeliek segítségével mentésére sietett a halálba készülő asszonynak, aki az asztalra tett cédulára a következő sorokat írta:

„Senki ne merje levenni rólam a menyasszonyi ruhámat” . . .

A lengyel nemes kalandja.

Aki a dorogi templomba ment éjjeli szállásra.

Lopott az isten házából.

A lengyel nemesek egy igen tekintélyes gárdájáról már régen meg van állapítva, hogy a hangzatos nevek mögött valami előkelő allűrökkel rendelkező szélhámos kalandor rejtőzik, aki lovagi becsületére esküdve és nemesi kardjára csapva, tulajdonképpen a félvilágot csapja be. Az a nevezetes férfi, akiről az alábbiakban szó esik, csak abban különbözik a lengyel nemesek ezen csoportjától, hogy nem hord az oldalán kardot, hanem bőrkötőt visel s abban szerszámot, mert a mi lengyel nemesünk mesterségére lakatos. *Bendoszky Rudolf*nak hívják a lengyel nemeset, de a lakatos mesterséget csak úgy félvállról kezeli, mert szabad óráiban azzal foglalkozik, hogy templomokba tör be s az istenházából elviszi azt, ami éppen keze ügyébe akad.

Lovag *Bendoszky Rudolf* lakatosmester a napokban *Miskolcra* gyalog jött le Debreczenbe, hogy itten valami alkalmazást találjon. Műhelyekben azonban nem igen kapott munkát s több apró csalások után a lovag ur *Dorogra* tette át főhadiszállását, ahol tényleg sokkal nagyobb eredményeket tudott fölmutatni, mint Debreczenben. A nemes lovag első alkalommal mindjárt azt cselekedte meg Dorogon, hogy nem valmi vendéglőbe ment, hogy gondterhes fejét lehajtsa, hanem a dorogi római katolikus templomba surrant be és az éjjeli szállását ott ütötte föl. Amikor a templomszolga észrevette, kilökte a nemes lovagot.

Ez a kudarc azonban nem vette el kedvét *Bendoszky Rudolf*nak s mert nagy elszáradással volt az isten háza iránt, hát újabb manőverének színhelyét most már a görögkatolikus templomot kereste föl. A kántuson bujt el éjnek idején s aztán nagy vakmerőséggel leereszkedett a szószékre s így tartott egy kis terepszemlé.

A szószékről gyertyákat csomagolt be s egyéb apró templomi dísz tárgyakat, majd bucsuzóul feltörte a perselyt s onnan ötven korona készpénzt, egy kis benyilóból pedig egy papi köntöst s egy imakönyvet lopott el.

A lovag urnak azonban nem volt szerencséje, illetve a lopott imakönyvből nem jól imádkozott, mert a dorogi csendőrség el fogta a templomfosztogató lengyel nemeset s ma már be is kísérte a debreczeni ügyészségre, ahol eredeti nacionálját fogják megállapítani.

A pü

A pó

A h

A budapesti ügyeletesénél Gyula dr. önkéntes tette lopás büntetéséről elmondta a fővárosból nagy megdöbbenéssel a lakosok feltörték a megdézsmált, de ami eltűnt, a bűnyanasított. az a levél is hozzá bűnbakalmunk v következő:

M

Engel vette az es hogy Méltó Meghibbar el Méltóság után tudom, hogy bűnt már és belőlőtem el az ben mellékodnak.

A püspök készpénzt talált, amely a mazta:

„Eros ott biztos

A bűnbűntetésére a rendintézkedést tették, hogy el, hanem a pok előtt. A Klemencsik még az éjszaka 2. b szárságra, ahol a pott pénzt a műen fogadt, hogy váratlan állit ólagos és azok kivüllyek még mi rultart meny püspök pénztek ajándékosics Rózát alatt tartja, körözi.

Szinhá

— „A urja. London ton este vol adása, mely sedése között A „vig özveg 1907 június a szombati, Miután esté meg Lehár

A püspök tolvaja.

A pórullárt menyasszony.

A hűtlen inas furlangja.

A budapesti főkapitányság központi ügyeletésénél az éjszaka megjelont Valtér Gyula dr. címzetes püspök s bűnvádi feljelentést tett Vétek István 25 éves inasa ellen lopás büntette miatt. A főpap feljelentése során elmondotta, hogy napok óta távol volt a fővárosból. Tegnap jött haza és ekkor nagy megdöbbenéssel tapasztalta, hogy valaki feltörte az íróasztalát s a pénzkészletét megdézsmálta. Eleinte idegenekre gyanakodott, de amikor konstataulta, hogy az inasa eltűnt, a betöréses lopással nyomban őt gyanúsította. Gyanuját később megerősítette az a levél is, melyet volt inasa intézett hozzá bűnbánólag. A levél tartalma, melyet alkalmunk volt megszerezni, szösz szerint a következő:

Méltóságos Ura a!

Engem az Isten megvert, hogy elvette az eszemet. Nem élem tula szé. yent, hogy Méltóságodnál betörést követtem el. Meghibbant agygyal, bűnös kézzel loptam el Méltóságodtól 8000 koronát, a pénzt azután büntenyákon elmulattam. Nem tudom, hol volt az ezem, de mivel a bünt már elköveitem, megyek a Dunába és beleölmöm magamat. Amit nem költöttem el az ellopott pénzből, azt e levélben mellékelten küldöm vissza Méltóságodnak.

Szerencsétlen hive

Pista.

A püspök a levélben háromezer korona készpénzt talált, azonkívül egy kis cédulát, amely a következő pár sorokat tartalmazta:

„Eresinél megyek a Dunának, mert ott biztos a megváltó halál.”

Pista.

A bűnbánó és életunt betörő kézrekerítésére a rendőrség természetesen széleskörű intézkedést tett, melynek során megállapították, hogy Vétek a pénzt nem mulatta el, hanem a menyasszonyának adta át napok előtt. A bűnös ember menyasszonyát, Klemenescs Róza cselédleányt a detektívek még az éjszaka előállították a Nagyfuvaros-utca 2. b szám alatti lakásáról a főkapitányságra, ahol elmondotta, hogy ő tényleg kapott pénzt a vőlegényétől, de ő ezt jóhiszeműen fogadta el, mivel Valtér azt állította, hogy váratlanul nagy összeget örökölt. Az állítólagos örökségből ő több ezer koronát és azonkívül sok értékpapirost kapott, melyek még mindig birtokában vannak. A pórullárt menyasszony tényleg át is adta a püspök pénzéből vett tárgyakat, melyet Vétek ajándékozott neki. A rendőrség Klemenescs Rózát vallomása dacára is őrizet alatt tartja, a hűtlen inast pedig országosan körözi.

Színház és Művészet.

— „A vig özvegy” londoni karrierje. Londonból jelentik, hogy ott szombaton este volt „A vig özvegy” urolsó előadása, mely a közönség leirihatalan lelkesedése között folyt le a Daly's Theatreben. A „vig özvegy” a londoni Daly-színházban 1907 június 8 án került először színre és a szombati, utolsó előadása a 779-ik volt. Miután esténként átlag 1400 ember nézte meg Lehár operettjét, ennél fogva összesen

körülbelül egy millióra tehető „A vig özvegy” londoni látogatóinak száma. A pénztárnál 5.795.760 koronát vettek be s magában Angliában mintegy fél millió példányt adtak el a híres „Vig özvegy”-keringőből.

HIREK

— **A király adománya.** Rózsahegy-ről táviratozzák: A július 22-iki nagy tűzvész által nagyrészt elpusztított Likava község tűzkárosultjai segítségére a király, magánpénz-raból 800 koronát adományozott. A király nemeslelkű adományáról a belügyminiszter a napokban értesítette a megye alispánját.

— **Hajdúvármegye gazdasági egyesülete** ma kilenc órakor közgyűlést tartott a vármegyeház tanácskozó termében. A közgyűlésen első sorban Kovács Gyula alispánt választották be újólág az elnöki székbe. Elhatározták, hogy a válsággal küzdő egyesületet újja alakítják s a lemondott régi titkár helyébe a közgyűlés egyhangulag Gás Gyula gazdasági akadémiai tanárt választotta meg, aki székfoglaló beszédében kifejtette az újalakulás érdekében szükséges jövő tevékenységének irányait.

— **Eljegyzés.** Fűredi Henrik, a debreczeni Zenede tanára eljegyezte Molnár Margit fővárosi zeneiskolai tanárnőt Budapesten.

— **A guti cselédlakások építése.** A guti cselédlakások építésére beérkezett ajánlatokat tegnap bontotta fel az e célból ki küldött bizottság a mérnöki hivatalban. Összmunkára pályáztak a következők: Kiss Sándor és Kasza István 9057 kor. 61 fill., Tóth István 8597 kor. 12 fill., Sipos Bilint 5191 kor. 70 fillér. Tetőfedél készítésre Lukács Vilmos és Testvére 789 koronára adott be ajánlatot, Kubinyi Lajos és Társa pedig kérte ugyanerre régebben tett ajánlatának az elfogadását.

— **Órlási tűzvész Drezdában.** Drezdából táviratozzák: A Vogelwiese, a drezdaiak nyári mulatóhelye, ma délután félhat óra óts lángokban áll. A mozgófénykép színházban hatezer ember volt az előadáson jelen, amikor tűz támadt. Tíz percen belül minden lángban állott. A látvány rettenetes, a pánik igen nagy. Sok ember hiányzik. Gyhrmekek keresik hozzátartozóikat. Az oltáshoz kirendelték valamennyi dragonyos ezredet. Eddig ötven ember sebesült meg súlyosan. A halottak száma kilenc. — Hivatalos jelentés szerint a Vogelwiesen a tüzet lokalizálták. Leégett a telep negyed-része. Hatvan könnyű sebesülés történt, halál eddig nincs. A tüzet egy eldobott gyújtó okozta.

— **A Debreczen - diószegi-ut.** A Debreczen-diószegi ut átjárónál a város módosításokat ajánlott a kereskedelmi miniszter figyelmébe. A miniszter az ut közgazgatási bejárását tegnapra tűzte ki. Szűcs Endre miniszteri osztálytanácsos a kereskedelmi miniszter megbízásából Debreczenbe érkezett s a bejárást megtartották az uton. Debreczen város képviselőjében dr. Magoss György t. főügyész jelent meg s a város kifogásait terjesztette elő, amelyet jegyzőkönyvbe foglaltak.

— **Tolsztoj a békekongresszushoz.** Genfből táviratozzák: Jasznaia Poljanából jön a híre, hogy Tolsztoj terjedelmes beadványt fog a koppenhágai békekongresszushoz intézni s maga is részt akar venni a kongresszuson. Ebben a munkájában Tolsztoj azt fejtegeti, hogy a vallásosság nem fér meg a katonáskodással.

— **Sikkasztás a szerb hadügyminiszteriumban.** Belgrádból táviratozzák: A szerb hadügyminiszteriumban nagy sikkasztásnak jöttek nyomára. A hiány eddig körülbelül 120 ezer korona. A miniszterium pónztárosát, Blagojevics Mihályt letartóztatták.

— **Elkapta a gép a karját.** Nagy baleset érte Sagi Lajos hatvan éves érkörtvélyesi napszámost. Balázs József uradalomban a cseplőgépnél dolgozott. A szij elkapta a szerencsétlen munkás karját s tövig levágta. A szerencsétlenül járt munkást ma beszállították a debreceni közokórházba.

— **A merénylő kasszírú.** Budapest-ről táviratozzák: Az Erzsébet téri Hanglikioszk felirónője, Kincel Róza ma délelőtt a kasszából előrántotta revolverét s mellbe lötte a kávéház tüzelő legényét Nagy Jánost, akibe halálosan szerelmes volt, de a ki családós ember lévén, nem viszonzta a felirónő érzelmeit. A tüzelő legény súlyosan megsérült, a merénylő felirónőt pedig ma letartóztatták.

— **Pusztító földrengés.** Newyorkból táviratozzák, hogy Közép-Amerikában nagy földrengés volt, mely borzasztó pusztítást vitt véghez. Sok helységgel megszakadt minden összeköttetés. Ezernél több ember halt meg és a kárt körülbelül 10 millió dollárra becsülik. Egy másik newyorki távirat jelenti, hogy Osakában a földrengés nagy kárt tett. Sok város és falu elpusztult, a középületek rombadőltek. Kü önösen Acapulco-ban nagy a pusztulás, a hol a földrengés után a tenger hullámai elöntötték az egész vidéket. Ma reggel sikerült az itt pusztító tüzet oltani. 1800 ház lett a lángok martalékává. A lakosság ezrei hajléktalanok és az utcákon táboroznak. A földrengés után a tenger kiöntött és elárasztotta a mélyebben fekvő városrészeket. Élelmiszerekben nagy a hiány.

— **Halál a házért.** Mátészalkáról jelentik: Dieku Mihály derzsi szegénysorsu paraszt a község tulajdonát képező telken engedély nélkül épített. A községi hatóság elrendelte az épület lerombolását és a csendőrség ennek foganatosítása végett augusztus elsején meg is jelent a helyszínen. Dieku kaszával rohant a csendőrörsre, mire ez támadójára lőtt. A lövés Diekut gyomrán találta, aki *holtan bukott a földre*. Az apja segítségére siető fiúnak a csendőr karját találta. A hadbíróóság megindította a vizsgálatot s a megejtett boncolás után megállapította, hogy a csendőrörs jogosan, önvédelemből használta fegyverét.

— **Parasztpárbal bicskával.** Szegedről írják: Szeged város határában különös párbajt vívott Katokán András és Virág József szentmihálytelki legény. Tánc közben egy leány miatt összeveszttek és úgy egyeztek meg, hogy a kocsmá elötti téren bicskával párbajt fognak vívni. A párbaj a falu népének szemelátára meg is kezdődött és irtózatos véget ért. Hosszu viaskodás után, amikor már mindketten számos sebből véreztek, Katokán András egy hatalmas vágással felmetszette Virág Józsefnek hasát, úgy, hogy belei kifordultak. Az iszonyattól elkábult nézők csak percek múlva merték felemelni a porból a halálra sebzett legényt. Katokán András is, aki fején szenvedett súlyos sérüléseket, halálán van.

— **Az ál-Dungyerszky leleplezése.** Budapest-ről táviratozzák: Az ál-Dungyerszkyt illetve igazi néven Bertstein Emilt, akinek szélhámós dolgairól a napokban irunk, a rendőrség még tegnapelőtt letartóztatta. Ma a budapesti kapitányságon kihall-

gatták az ál Dungyerszkyt, aki szenzációs vallomást tett. A szélhámos ugyanis azt hangoztatja, hogy Weisz elkélt budapesti kereskedő és Mándics Ede dr., akik vele a közjegyzőnél voltak, tudtak az ő szélhámos terveiről. Két detektívvel ma bekérítették a kapitányságra Weiszt és Mándics Edét, akik fenntartották régebbi vallomásaikat, illetve azt mondták, hogy a dologról mit sem tudtak, hogy Berstein Emil hazudik. A nyomozás most titokban folyik s nincs kizárva hogy az ügyből kifolyólag még az éjszaka szenzációs letartóztatások lesznek.

A siker mindig attól függ, mennyire ragad meg valami a közönség fülében. Az Arany Bika Mulató publikuma tanu rá, hogy sok minden megragad. Baumann Károly ugyancsak gondoskodik róla, hogy állandóan derültségben tartsa a hallgatókat. De talán sohasem nevettek még annyit, mint Árnay Károly artista imitációin. E páratlan utazó tehetséggel megáldott művész habotás siker közepette hozza színpadra Nyárait, Göndört, Gyárfást, sőt magát a mestert — Baumann. Egyébként az egész augusztusi műsor csupa szenzáció. Nem is szólva Lorbeer Trio bámulatos ikarjai játékaról. Blanche Ideal csodás keleti és megkapó serpentin táncának esténként frenetikus hatása van. Nem is soroljuk fel az egész kiváló műsort. Aki ezt nem látta, — meg kell, hogy még egyszer nézze. Ebből sose lesz elég a sok — mondja a nézőtérén Baumann Károly.

A „szőlős gazdák szövetsége“ Debreczen felszámolásban az 1908 31/III-tól 1909 31/III-ig évről a következőkben számolt be: Mérleg. Tartozik: Pénztári számla 677.44 Hordók 150.18 Adócsok 1483.06 Üzletrész hátralékosok számla 5220. — 1906/1909. évi veszteség számla 21992.28 Összesen 29522.96 Követel Üzletrész számla 23419.96 Előleg számla 50. — 1904/1905. osztályk sz. 56. — Hitelezők számla 5997. — Összesen 29522.96 Veszteség Nyereség számla. Tartozik: Kemat számla 608.78 Üzleti költség számla 235.90 1906/1908 évi Veszteség előrehoz. számla 21147.60 Összesen 21992.48. Debreczen 1909 március 31. A felszámoló bizottság.

Fényképészeti készülékek és kellékek kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Art-hur papírkereskedésében.

Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontseck Gézánál.

A Royl kávéházban ma és a következő napokon 36 ik Rácz Laci cigány király teljes tóvárosi zenekarával hangversenyez.

Törvénykezés.

Törvényszéki bírák szabadsága. Oláh Miklós dr. debreceni törvényszéki bíró és Tobi István vizsgálóbíró szabadságidejüket a mai nappal megkezdték. Szabadságidejüket kitöltötték s hivatalukat augusztus elsejétől megkezdték Hoffmann József tábai bíró, Bernáth Kálmán és Ujfaluassy József törvényszéki bírák.

Bűnügyi főtárgyalások. A debreceni kir. törvényszéken a legközelebbi napokban a következő bűnügyekben tartják meg a főtárgyalást:

Augusztus 4-én, szerdán: Blácsa József ellen testisértés, ifj. Szabenyi József ellen, emberölés vétsége.

Augusztus 6-án, pénteken: Papp Lőrinc ellen, uzsora vétség, Drumák Mihály ellen, testisértés, Papp Antal ellen, okirat-hamisítás.

A soványság, mint válóok. Felső Szilésia egyik városában történt. Egyik ot-tani bíró válópert indított a felesége ellen, mert az nagyon lesóványodott. Az asszony ugyanis, mint a férj a keresetben előadta, soványodó kurát használt úgy, hogy 25 fontot veszített testsúlyából. Mindennap három órát lovagolt, két órán át teniszt játszott,

hosszu sétákat tett és alig evett valamit. Ennek az lett a következménye, hogy az asszonynak azelőtt viruló arcszíne teljesen eltűnt, helyébe beteges, sápadt szín lépett. Miután a férj tiltakozása nem használt és az asszony folytatta a kurát, beadta a keresetet. A törvényszék előtt a férj azzal érvelt, hogy a felesége megcsalta, mert mint egészséges, viruló asszonyt vette el. Másik állana a dolog, ha az asszony betegség folytán fogyott volna le, akkor kötelessége lett volna ápolni, minthogy azonban csak azért, hogy örült divat szeszélyének hódolhasson, mindenről lemondott, ami az asszonyt férje előtt széppá és kívánatosá teszi, ennél fogva olyan asszonnyal, ki efféle csobaságra képes, nem akar tovább együtt élni. A bíróság az asszonyt vétkesnek nyilvánította és kimondotta a válást.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1909. aug. 3.

1909. októberi buza	13.84	13.85
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	14.06	14.07
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	10.08	10.09
áprilisi rozs	—	—
1909. októberi zab	7.64	7.65
májusi zab	—	—
áprilisi zab	—	—
1910. májusi tengeri	7.08	7.09
—	—	—
1909. júliusi tengeri	—	—
augusztusi tengeri	7.74	7.75

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

Irta: **Vértesi Arnold.**

(85.)

Megkínálta egy pohár vízzel a fiut, mit az mohón kiivott.

— Nyugtad meg magadat, édes Palim, és mond el, mit láttál, — szólt csendesen Csongrády.

— Láttam a fölírát a gyűrűn. 1866 volt rá vüsvé. 1866 ápril 2.

Csongrády Gyuri hevesen ragadta meg a fiurak kezét. Arca fehér lett, a falhoz hasonlító. Nem szólt, nem tudott szólni.

— 1866 ápril 2, — ismétlé a fiu. — Megesküdtél, mikor anyám első neje még élt.

Aztán elhallgatott a fiu is és sötét szemével Csongrádyra nézett, mintha várná feleletét.

Csongrády letörölte a homlokáról a verítéket. Kimondhatatlan zavarban volt.

Az első megrendítő benyomás után, melyet a fiu fölfedezése okozott, újra visszatért Csongrády lelkébe az az aggodalom hátha mindaz, a mit a fiu most elbeszél, csak zavart agyban támadt gondolatok, hátha az egész fölfedezés csak valami rögeszme. Hiszen valószínűnek képtelenség. Lehetetlen, hogy ez valóság legyen.

Ez után csak törülgette homlokát. Zavara, aggodalma pillanatról pillanatra növekedett. Mennél tovább gondolkodott a dolog fölött, annál valószínűtlenebbnek látszott a Pali állítása. Hiszen az hihetetlen! Az örült cselekedet lett volna, megházasodni másodszer, mikor még első neje élt! Miért lett volna szüksége ily örült dolog elhővé-tésére, mikor törvényesen is elválhatott volna első nejétől.

A fiu bizonyosan rosszul látott. Tévedés lehet a dologban, eltévesztette, rosszul látta az évszámot; ha ugyan látta a gyűrűt. Ha nem rögeszme, megháborodott képzelődés az egész! Pali mindig nagy hajlammal bírt a buskomorságra, anyja halála pedig oly erősen megrázta lelkét, hogy e szenvedé-

lyes, szilaj, komor lélek könnyen feketésvetett és zsákmányul eshetet a vad, megháborodott képzelgésnek.

— Szegény Pali, — sóhajtja maráiban Csongrády Gyuri, szomoruan, részvételleljesen nézve a fiura.

Pali még folyvást nyugtalan várakozással függesztette szemét Csongrádyra Villogó szemű szinte fenyegetőknek látszottak.

— Menj, édes fiam aludni, — szólt végre Csongrády szelíden, megnyugtatólag. — Meggondolom a dolgot holnap reggelig s aztán beszélni fogunk róla.

A fiu helyén maradt, nem mozdult s égő szemét nem vonta le Csongrády Gyuri arcáról, mintha bőrén, testén akarna átlátni a koponyájába, hogy olvassa ott a geolatókat. Ugy látszott, nem volt meglepődve Csongrády szavaival s várt még valamit.

A jó compossessor nyögött helyzetének sulya alatt. Becsületes, nemes lelke nem tudott hirtelen kiségitő eszközt találni.

— Menj aludni, édes fiam, — ismétlé. | Imádkozzál Istenhez és az éji álom meghozza a nyugalmat lelkednek. Holnap holnap beszélünk majd és meggondolunk mindent.

Távrolról sem merete érinteni a fiu előtt azon lehetőséget, hátha talán tévedett az évszám olvasásában. Tudta, hogy az elmébetegre, a rögeszmégekben szenvedőkre az teszi a legrettenetesebb, a legártalmasabb hatást, ha ellent mondanak nekik. Nem tette ezt, nem kísértette meg.

Komolyan, szomoruan gondolkodott, mit tévő legyen, de mennél tovább gondolkodott, annál kevésbbé bírt megnyugtató eredményre jutni.

Másnap, harmadnap ép ugy bizonytalan, aggdó, határozatlan volt. Valószínűtlennek látszott, a mit a fiu beszélt, de Csongrády Gyuri lelkét mégis kirozta a lehetőség gyötrő félelme.

(Folytatjuk.)

688.—1909. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 3260/3. —1908 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Nemzeti Baleset Biztosító részvény társaság részére lakostól 92 kor. 86 fill. tőke, ennek 1907. évi június hó 28 napjától számítandó 5% kamatsai és az eddig rész-szesen 113 kor. 12 fill. perköltség erejéig 1908 évi szeptember hó 23 án bírósággal lefoglalt és 650 koronára becsült 16 es kocsii ingóságok **1909. évi szeptember 6-án délután 5 órakor** kezdetét vevő és Savós gut melletti Király tanyán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron aul is elfognak adadni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi július hó 4-én.

Oláh Géza bírói kiküldött.

Stock-Cognac Medicinal
szavatolt valódi borpárlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Egyedül Cognac-gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Mosó kelme újdonságok

Zephyr — Batist —

Ottomán vászon — Kreton

— Volle de laine —

:: óriási raktára ::

920/1909. v. k. szám.

Árverési hirdetemény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 1564/2.—1909. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Francz Kirschberger részére debreczeni lakostól 391 kor. 30 f. tőke, ennek 1908. évi július hó 5 napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 40kor. 08 fill. perköltség erejéig 1909. évi május hó 21-én bíróság le és felúfoglalt és 600 kor. — fillérre becsült üzleti berendezés és más egyébbingóságok **1909. aug. hó 4-én délelőtt 8 óra-kor** kezdetét veendő és Kossuth-utca 19 szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul s elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi június hó 29.

Oláh Géza bírói kiküldött

Zsák és ponyva

olcsó és szolid kiszolgálás mellett úgy kölcsön mint megvételre csakis

Wiener Adolf

cégnél kapható

**DEBRECZENBEN,
Kossuth utca 27****Boros hordó****gyártás és raktár**

minden nagyságban

„Margit“-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 literesig.

Iroda: Péterfia-utca 76.**Kádársegédek felvételnek.****Villamosvilágítást,**

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. évi jokban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Cilárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Piac-utca, Városház épület.

Gardaságok és gyártótelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószeres Creolin, Carbél, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Serítés és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyanígy nagy választék mindentféle gumiárukban, sörkötőkben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Mi a

A legkipróbáltabb s a bel és külföld legelső tekintélyei, valamint sok ezer orvos által ajánlott táplálószer egészséges és bélbajos gyermekeknek és felnőtteknek. Nagy táplálótéke van, előmozdítja a csont és az izom fejlődését. szabályozza az emésztést és használatát olcsó.

lyozza az emésztést és használatát olcsó.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!**Előre haladott idény miatt****A raktáron levő összes áruk mélyen le-szállított árakban kaphatók u. m.**

Gyönyörű himzett batiztok fehér és ecru	28 kr.-tól.
Remek mosható delainok	25 „
Jó mosó Zephirek bluzokra és pongyolákra	17 „
Jó mosó angol Zephirek férfi ingekre és bluzra	24 „
Szintartó Kreton k ingekre és bluzra	20 „
Francia Gyapju Delainok gyönyörű minták	63 „
Angol ruha vásznak gyönyörű minták	47 „
1 vég jó minőségű havas vászon	3.65 „
Gyönyörű fekete és színes ernyők	97 „
Csípke applicációk betétek czakkok	02 „
120 cm széles gyönyörű nyári szövötek	38 „
120 cm széles szép Lüsterek minden színben	55 „

Mindenféle béies áruk, diszgombok, zsinórok, szabó kellékek, nagyon olcsó árban kaphatók.

Saját készítésű paplanok.**Tömérdek maradék feláron**

Férfi női és gyermek ajour és zatent harisnyák. Való angol Princesse fűzők 60 kr.-tól,

Molnár V. J. és Társa fiókja**Czégtulajdonos: Molnár Lukács.****Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.**

A

„Gyöngyvirág Crème“**az arokrémek gyöngye!**

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré és üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

Törlesztési Bank Részvény-Társaság.**BUDAPEST.****Alaptőke: 2.000.000 korona.**

Dr. Szivák Imre,
országgyűlési képviselő, elnök,
Csávossy Béla,
udvari tanácsos, alelnök.

Az áruosztály ellenőrző igazgatói:

Feszty Béla dr. Baross János
nagy irtokos. orszgy. képviselő.

Rudnyánszky György
országgyűlési képviselő.

Vezérigazgató: Jogtanácsos:
Dr. Hodosi Lajos. dr. Molnár Jenő
országgy. képviselő.

Buza és rozs korpát, cukor melasszet őszi és tavaszi szállításra, műtragyákat, szuperforzfatot bármely állomásra legolcsóbban szállítunk.

VESZÜNK, vagy --- méltányos feltételű előleg nyújtással — **BIZOMÁNYILAG ÉRTÉKESÍTÜNK MINDENMÉŰ GABONÁT.**

TŐZSDEI MEGBIZÁSOKAT a legméltányosabb feltételek mellett **LELKIISMERTESEN ELINTÉZÜNK.**

Rizárólagos vezérképviselő:**Horváth Gusztáv****DEBRECZEN,****Batthányi-utca 6. szám.**

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szög 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozóddandó tessék... választékosan csatolni...

Ha valamit venni, vagy eladni akar, taudass szándékát a „Debreczeni Független Újság” apró hirdetési rovatába, Nincsen gyorsabb, biztosabb és olcsóbb módja annak, hogy célját elérje, mert apróhirdetését már a megjelenés napján sok ezer ember olvassa.

Levelezés.

25 éves, magas barna hivatalnok szórakozás céljából ismeretséget kötne fess nevelőnő vagy varrónanyival. Leveleket „Kellőmestér” jelgére a kiadóba.

Csinos, molett asszonyka, jómódu diszkrét úri emberrel megismerkedne. Jelige: „Független” a kiadóhivatalba.

Ki lenne oly jószívű és megismertetné a szerelmem titkait egy 19 éves úri fiuval. Levél „19 éves” jelgére a kiadóba.

Előkelő, 29 éves úriember föltétlenül szép, fiatal lányka ismeretséget keresi, aki irójában alkalmazást kaphat. Levelek találka megjelölésével „Biztos állás” jelgére a kiadóba.

Betöltendő.

Kézilány, ügyes, azonnali állandó foglalkozást nyer és ugyanott tanulólány is felvétetik. Cím a kiadóban.

Adás-vétel.

Zsákok, vízmentes és rostáló ponyvák úgy kőcsón mint megvételre a legolcsóbban beszerezhetőek Fóna József zsáktulajdonos Petöfi-ter a nagyalomás közelében.

Keresetlik egy jókarban levő kerékpár készpenz fizetés mellett megvételre.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Beni Badogos-utca 4. szám.

Újonnan festett két utcái szoba butorral a vagy anélkül kiadó. Bethien-utca 12.

Eladó 76 kereszt lucernásról való buzaszalma és 6 meter buza sorok a Varga kert náuján a Nagy Sándor bérleten.

Homokkert II járás 169 szám, szőlővel, 2 szoba, 2 konyha gang, 1 kis udvari szoba körülkerítve deszkával, jó csapos kutviz minden órán eladó, vagy több evre kiadó.

Különféle.

Két szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás szeptember 15-től kiadó Nyomató-utca 22.

Intelligens izr. csatádnát 2-3 iskolás fiu gyermek teljes ellátásra elfogadjatik cím a kiadóhivatalban.

Négy szobás utcái lakás közel a főúthoz: Bethien-u. 12 sz. a. kiadó értekeznie a tulajdonossal natul a kereszt épületben.

Egy két szobás, előszobás lakás mellékhelyiségekkel együtt közel a Piac-utczához augusztus elsejére kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Keresek 2 szobás lakást előszobával és kis kerttel hátul az udvarban, November 1-re cím a kiadóhivatalban.

Magántulató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomonozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekbe Krámer József.

Lakás, mely áll: előszoba, szoba, konyhából azonnal kiadó. Ugyanott mindennemű háztartáshoz szükséges tárgyak eladók. Cím a kiadóban.

Legbiztosabb széplítőszer a Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkiválóbb szer széplő májfoltok, pattanások és az arczör tisztálanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár. Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

A M. A. V. Gépjavítóműhelyiél szemben fekvő föld

apró parcellákban 10 évi törlesztésre

kedvező fizetési feltételek mellett

házhelyeknek eladó!

Értekeznie:

Kossuth-utca 24. sz. a.

az utcai lakásban este 7 órától.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden a szakba vágó legkomplikáltabb munkát úgy helyben mint vidéken a legelőszobában és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat

Debreczen, Nagytráfi utvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpák, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcson izzólámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Hajdusági hajuszpedrő

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Hajuszpedrő.

Védjegy.

Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszaru” gyógyszerár. Telefon 496. Telefon 496.

Elismert legjobb különlegesség a hajszapvesztésre és alopéciára, mely meg nem avasodó természetes növényi balszemes anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 10 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 3 korona 10 fillér barmenetre utánvétellel.

A feltaláló leányai.

Kapható Iosa és Ióna gyógyszerkereskedésében, valamint minden gyógyszerárban és illatazerkereskedésben

Impozans nagyszerű hajzatot

szereznünk és tartunk meg egész a vén korig minden nagyobb fáradság nélkül, bajos manipulációk nélkül és lényegesebb költség nélkül, ha valódi célirányosan összeállított hajvizet használunk, a mely a fejbőrt erősíti és tisztán tartja és a mi legfontosabb ha a haj természetesen zsirtartalmát rendezzük. Zsíros, olajos hajnak használjunk:

Uhlmann Peru Tannin vizet

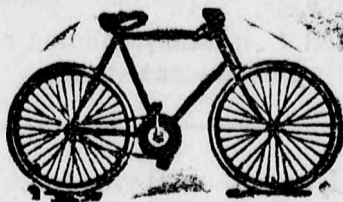
zsirtartalom nélkül (veres csomagolás) Száraz, kemény, törékeny hajnak:

Uhlmann Peru Tannin vizet

zsirtartalommal (zöld csomagolás). Együttelt eltávolítja a kellemetlen izadtságot és a haját szagossá, ingóvá, fényessé és puhává teszi. Nem támadja a haj színét, nem piszkol és nem csinál foltot. Tiszta és világos és finom parfümös, üvege K. 2.50 és K. 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarország részére:

Vertriebsgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3.

Kerékpároozók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölk. Varrógép, gramaphon és villamosági cikkek raktára és mindezek javítása

B. partfogást kérve, tisztelettel

Geller Henrik, exelőtt Geller és Németh Debreczen, Matvan-u. 8.